

ЛІТЕРАТУРА

1. Scholz J. Sally. Political Solidarity/ Sally J. Scholz. –Penn State UP, 2008. – 286p.
2. Hooker Juliet. Raceand the Politics of Solidarity/ Juliet Hooker. – Oxford : Oxford University Press, 2009. – 228 p.
3. Marcie Neil. Can We Build on the Anti-Trump Political Solidarity Among Women? October 20, 2016. – Speakout <http://www.truth-out.org/speakout/item/38076-can-we-build-on-the-anti-trump-political-solidarity-among-women>
4. Britz Malena. Military non-alignment, political solidarity, and a retreat to territorial defence: how to understand the Swedish NATO-debate / Malena Britz. – Policy Brief, 2016. – №17. – pp. 1-4.

УДК 33(477):331.56

ВТРАТИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ВІД БЕЗРОБІТТЯ

*Біліченко О. С., кандидат економічних наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет*

Економічна система складається з трьох основних взаємопов'язаних ринків – ринку капіталу, ринку землі та ринку праці. Ринок праці являє собою систему специфічних соціально-економічних відносин, які проявляються у сферах формування попиту і пропозиції та працевлаштування.

Від часу здобуття незалежності Україна проходила складні етапи функціонування економіки. На кожному із етапів ринок праці мав свої особливості. Перший етап, що тривав із 1991 по 1994 роки, можна охарактеризувати дефіцитом робочої сили. Початковий перехід від централізованої до ринкової економіки базувався на вирішенні завдань створення нових робочих місць. Їх кількість нерідко перевищувала кількість зареєстрованих безробітних в 1,5-2 рази. Це знайшло своє відображення в низькому офіційному рівні безробіття (0,1-0,3) та коефіцієнті навантаження на одне вільне робоче місце (0,42-0,60).

На другому етапі в період із 1995 року по 2000 рік відбувся значний дисбаланс між попитом та пропозицією на ринку праці. Він був викликаний застосуванням жорсткої обмежувальної монетарної та фіскальної політики уряду. Різке зростання рівня безробітних призвело до підвищення коефіцієнта навантаження на одне вільне робоче місце до понад 30. Найбільш вразливими до зростання безробіття виявилися такі галузі народного господарства як сільське господарство, будівництво, промисловість, освіта, культура.

Характерними ознаками третього етапу розвитку ринку праці України, який розпочався з 2000 року і тривав до 2008 року, стали структурні зміни економіки країни. Рівень безробіття поступово скоротився із 12,4 до 6,9%, відбулося зростання ділової активності населення. Проте, позитивну

динаміку на ринку праці порушив четвертий етап, який розпочався у 2008 році і триває дотепер. Зростання циклічного безробіття, викликаного економічною кризою, призвело до падіння основних показників виробництва практично в усіх галузях народного господарства.

Сучасний стан ринку праці України характеризується наявністю певних проблем. Через низьку мотивацію до трудової діяльності, недостатню конкурентоспроможність на ринку праці, відсутність відповідних професійних навичок протягом усього періоду ринкових трансформацій спостерігається масштабне безробіття серед молоді, особливо серед випускників навчальних закладів. Внаслідок безробіття відбувається знецінення, недовикористання людського потенціалу суспільства, погіршується якість життя безробітних та членів їх родини, збільшуються витрати суспільства й індивіда на відновлення чи зміну професійного статусу й рівня продуктивності праці [1].

Результати аналізу вітчизняного ринку праці свідчать про наявність чинників, які негативно позначаються на стані його розвитку. Зокрема, це: неефективна структура зайнятості (найбільша частка в структурі зайнятого населення належить представникам найпростіших професій, порівняно з професіоналами; наявність значної частки неефективних робочих місць (вартість створення нового робочого місця перевищує виплати й податкові пільги); поширення нестандартних форм зайнятості, у тому числі – неформальної (зберігається частка неформальної зайнятості в будівництві, сільському господарстві, ремонті автомобілів, діяльності кафе, готелів, ресторанів тощо); неузгодженість попиту та пропозиції робочої сили (збільшення кількості претендентів на одну вакантну посаду за одними видами професій і нестачі кваліфікованих робітників за іншими професіями); низький рівень мотивації працівників та їх роботодавців до підвищення кваліфікації (обмежені можливості професійного навчання працівників за рахунок фінансових ресурсів підприємств) та інше [2].

Окрім того, уповільнення темпів розвитку окремих галузей економіки призводить до зменшення кількості вільних робочих місць, передбачених для працевлаштування осіб з професійною освітою, а отже позначається й на політиці зайнятості громадян країни в цілому. Гостро відчувається вплив на ринок праці, особливо регіональний, і наявності вимушено переміщених осіб зі Сходу України внаслідок збройного конфлікту.

Надмірне безробіття призводить до значних економічних і соціальних втрат. Головна «ціна» безробіття – невипущена продукція. Негативні наслідки від зростання безробіття були досліджені та описані Артуром Оукеном ще в 1962 році. Так, сформульований ним закон визначає, що при збільшенні рівня безробіття на 1%, у порівнянні з попереднім роком, реальний ВВП скоротиться на 2%. Якщо ж рівень безробіття не зміниться, у порівнянні з попереднім роком, то економіка зросте із темпом в 3%. Проведені вченими поглиблені дослідження показали, що значний рівень безробіття – це справжня соціальна катастрофа. Депресія, що виникає у

людини, яка втратила роботу, призводить до бездіяльності, втрати самоповаги, занепаду особистості, пияцтва, наркоманії, зростання чисельності самогубств, політичного і громадянського безладу та інших негативних проявів розвитку суспільства.

Покращенню економічного стану України постійно приділяється багато уваги. Науковці та політики вносять різні пропозиції стосовно сприяння зростанню виробництва в країні. Проте, найпростіший спосіб отримати позитивну динаміку зростання ВВП на рівні близько 3% полягає в утриманні досягнутого рівня зайнятості. Таким чином, вирішення завдання утримання стійкої зайнятості, за умови низького рівня безробіття, є запорукою успішного зростання економіки України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ринок праці в Україні: стан, тенденції та проблеми розвитку / Н. П. Танасієнко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2011. – № 6. Т.1. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2011_6_1/118-122.pdf.

2. Професійне навчання кваліфікованих робітників в умовах високотехнологічного виробництва : теорія і практика [монографія] / авт. кол. : В. О. Радкевич, В. М. Аніщенко, Н. В. Кулалаєва, Г. І. Лук'яненко, А. М. Михайличенко, В. Є. Скульська; за ред. В. О. Радкевич. – К. : ТОВ НВП Поліграфсервіс, 2014. – 251 с.

УДК 330.12

ОСВІТА ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ

*Золотих І. Б., кандидат економічних наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет*

Сучасний світ розвивається в умовах жорсткої конкуренції на ринку високотехнологічної продукції. Це зумовлено тим, що відбувається формування нового глобального простору світової економіки і кожна країна намагається покращити чи зберегти свої позиції в нових умовах. Сучасні досягнення України у міжнародному вимірі конкурентоздатності економіки, рівня розвитку й особливо ефективності функціонування національної інноваційної системи є недостатніми для забезпечення сталого розвитку вітчизняної економіки, гарантованої національної безпеки, виходу в найближчій перспективі за рахунок економічного зростання на європейські стандарти життя українських громадян. Прогресивність суспільного розвитку багато в чому залежить від спроможності освітньої сфери відтворювати інтелектуальний потенціал, якісну робочу силу [1].

Немає сумніву у тому, що освіта завжди відігравала важливу роль у розвитку не тільки науково-технічного, а й соціального прогресу.